

**AYOLLAR KIYIMLARINI LOYIHALASHDA KASHTA
TIKISH DASTURIY TA'MINOTLARINING AHAMIYATI**

Талаба:

К.А.Анварова

Илмий раҳбар:

М.А.Мансурова

Аннотация: Аёллар кийимларини лойиҳалашда кашта тикиш дастурий таъминотлари ўрганилди. Кашта тикиш дастурий таъминотларнинг нақш элементларини таҳрирлаш функциялари бўйича таҳлил қилинди. **Аннотация:** Изучены программные обеспечения для вышивки при проектировании женской одежды. Проанализированы функции редактирования элементов орнамента для вышивки программных обеспечений.

Abstract. Studied embroidery software for designing women's clothing. Analyzed the functions of editing ornament elements for embroidery software.

Zamonaviy sanoat kashta tikish mashinalari ko'p qirraliligi bilan ajralib turadi. Bugungi kunda ishlab chiqaruvchilar juda ko'p ixtisoslashgan kashta tikish uskunalarini taklif qilishmoqda. Kashta tikish mashinalari bir-biridan choc uzunligi, choc turi, qo'shimcha ignalar mavjudligi, kashta tikish naqshlari soni va boshqa ba'zi xususiyatlari bilan farqlanadi. Murakkab uskunalar sensorli ekranli, harakatlarni kuzatish, yangi naqshlarni yaratish imkonini beruvchi boshqaruv panelini o'z ichiga oladi, shuningdek, kashta tikish uchun maxsus dasturlash imkoniyatlari va boshqa ko'plab funktsiyalarga egadir. Kashta tikish uskunalarini quyidagi sinflarga bo'ish mumkin: maishiy, yarim sanoat va sanoat. Kashta tikish mashinalari uchun maxsus dasturiy ta'minotlar mavjud. Ushbu dasturlar yordamida tayyor kashta naqshlari dizaynlarini tahrirlash, yangi naqshlarni yaratish mumkin[1].

Kashta dasturlari shartli ravishda quyidagi toifalarga bo'linadi:

1. Ma'lumotlarni kashta tikish mashinasiga o'tkazish dasturlari
2. Konverter dasturlari
3. Mashinada kashta tikish namunalarini tahrirlash dasturlari
4. Mashinada kashta tikish konstruksiyalarini yaratish dasturlari

Dastur turli formatlarda maxsus fayllar yaratadi. Mashinada kashta tikish fayli halqa va ignani harakatlantirishini, vektor shakllar, qoplamlarning yo'naliishlari va turlari, mustahkamlovchi qatlam turi, foydalanilgan ranglar palitrasи va boshqa parametrlar haqida ma'lumotlarni o'z ichiga oladi va saqlaydi.

Kashta tikish mashinasiga ma'lumotlarni uzatish uchun dasturlar kashta tikish mashinasiga kiritilgan bo'ladi. Bugungi kunda ko'pgina kashta tikish uskunalarini kashta naqshlarini dizaynlarini yuklashning muqobil usullariga ega va buning uchun qo'shimcha dasturlardan foydalanilmaydi.

Konverter dasturlari -ushbu turdag'i dasturiy ta'minot: kashta tikish mashinasining bir markasi tushunadigan formatda saqlangan dizaynni boshqa brend tomonidan tushunarli formatga aylantirish uchun mo'ljallangan. Agar mashina faqat JEF formatini tushunsa, lekin dizaynni PES formatida yuklab olgan bo'lsa, unda konvertor dasturida dizaynni va uni boshqa kengaytma bilan saqlashingiz mumkin. Eng ma'lum konverterlarga Wilcom TrueSizer, Pulse tomonidan Embird lar kiradi(1-rasm).

<u>Wilcom ES</u>	<u>Urfinus Home</u>	Embroid	Digitizer (Janome)
 WILCOM®			

1-rasm. Kashta tikish dasturiy ta'minotlar

Mashinada kashta tikish dizaynini tahrirlash uchun dasturiy ta'minot mavjud kashta naqsh dizaynlariga tuzatishlar kiritish, tahrirlash imkonini beradi.

Mashinada kashta tikish dizaynini tahrirlash dasturlari foydalanuvchiga nafaqat naqshning hajmini o'zgartirishga, balki alohida elementlarni ham olib tashlashga imkon beradi[2].

Embroid. dasturida bir nechta bloklar mavjud. Professional va yarim professional kashta dasturiy ta'minoti yangi naqsh yaratish uchun mo'ljallangan bo'lib, tayyor naqshlarni tahrirlash va ularni bir formatdan boshqasiga o'tkazish mumkin.

Mashinada kashta tikish uchun konstruksiyalarini yaratish uchun dasturlar kashta chizmalarini grafik fayllar (*.jpg, *.png, *.bmp, *.cdr va boshqalar) asosida tikmaydi. Fotosurat yoki elektron eskiz yoki boshqa grafik faylni suratga olib, kashta tikishni boshlash uchun uni oddiygina kashta tikish mashinasiga yoza olib bo'lmaydi, uning uchun kashta tikish mashinasi tomonidan tushunarli dizayn yaratishda maxsus dasturiy ta'minot kerak bo'ladi. Kashta naqshlarini yaratish dasturlari tayyor eskiz (chizma) asosida dizaynlarini ishlab chiqish, shuningdek, mavjud dizaynlarga tuzatishlar kiritish imkonini beradi.

Dasturiy ta'minot bitta yoki ikkita faylni yaratadi: asosiy va "ishchi". Bir vaqtning o'zida barcha ma'lumotlarni saqlash uchun faqat bitta fayldan foydalanadigan formatga misol ART formatidir. Tegishli kashta dasturi formatida yozilgan dizayn haqidagi asosiy ma'lumotlarni hatto eng oddiy kashta tikish dasturida ham faylni yuklab olish orqali ko'rish mumkin. Ammo "ishchi" fayllarni faqat ular yaratilgan dasturda ko'rish mumkin. Bundan tashqari, agar faylni xuddi shu ishlab chiqaruvchining dasturiy ta'minotida, lekin boshqa versiyada olish mumkin bo'lsa, unda sezilarli darajada buzilgan fayl paydo bo'ladi. Ba'zida dasturiy ta'minot versiyadan versiyaga, hatto bir xil ishlab chiqaruvchidan ham sezilarli darajada o'zganini ko'rish mumkin bo'ladi[3].

Dasturiy ta'minot qanchalik sodda bo'lsa - kashtalarining geometrik joylashuvini hisoblash sifati va aniqligini belgilash osondir. Mashinaning generatori qanchalik kuchli

bo'lsa, tizim talablari shunchalik yuqori bo'ladi. Eng yuqori talablarga ega bo'lgan dasturiy ta'minotni tanlash orqali eng sifatli kashta naqshlarini tikishga erishiladi.

Embroidery Studio e3.0 yuqori sifatli kashta naqshlarini yaratish uchun asboblar to'plami bilan jihozlangan. Turli xil kashta turlari, oddiy kiritish usullari va aniq nazorat bilan Wilcom asboblari mahsulotga talab va ko'p qirralilikni oshirish uchun ishlaydi. 30 yillik innovatsiyalar asosida yaratilgan ushbu vositalar takrorlanuvchi vazifalarni tezlashtiradi va benuqson kashta tikuvchi ishonchli naqsh dizaynlarni yaratadi.

Kiyimdagagi 3D kashtasi Tajima DG/ML kompaniyasining Pulse kashta tikish dasturiy ta'minotining yangiligi bo'lib, u kiyim tasvirini, ustidagi kashtalarni oldindan ko'rish imkonini beradi. Bunda kiyimni tasvir burchagi sezilarli darajada yaxshilanadi. Pulse 2016 Tajima DG/ML dasturiy ta'minotida turli xil kiyim va bosh kiyimlarning o'ttizdan ortiq tasvirlari qo'shilgan. Bu dastur orqali kashtani payetkalar bilan ham tikish imkonini mavjud[4].

"Payetka", "payet bilan to'ldirish", "payetkalarni joylashuvi", payetka uchun g'altak rangini o'zgartirish", payetka to'ldirish uchun g'altak rangini o'zgartirish" va "aylanib payetka bilan to'ldirish" kabi qo'shimcha vositalardan ham foydalanib, osonlik bilan payetka bilan kashta naqshlarini yaratish mumkin. Lazer, Tambur va strazalar ham kashta naqshlarining dekorativ effektlarini yaratishga imkon beradi. Oddiy tasvirlarni tezda chiroqli tambur yoki zanjirli kashta chokiga aylantirib, har qanday segmentdagi zanjirli kashtalar, to'rsimon kashta naqshlarini yoki zanjirli choklar bilan poppop usulida ham kashta elementlarini yaratish mumkin. Dasturlarni bir-biridan farqlari avfzallik va kamchiliklarini o'rganish orqali

ФОЙДАЛАНГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ:

1. Androsova E.M. Kostyumlar dizayni asoslari. Nashriyot uyi: Chelyabinsk davlat universiteti, 2005, 176s.
2. Kryukova N.A., Babushkina V.V. An'anaviy bezash usullariga asoslangan zamonaviy kiyimlarni bezash texnologiyasini ishlab chiqish. Federal Davlat Byudjet Institut "Volga Davlat Xizmat Universiteti", Tolyatti, 2014 yil.
3. Salimova M.A. Bezash vositalarini qo'llab ayollar kiyimini loyihalash usullari va texnologiyalarini takomillashtirish: magistr dissertatsiya-2023y-86b.
4. <https://cotton-road.com/>